

دستورالعمل نحوه تاسیس ، اداره و انحلال
مراکز مشاوره و خدمات روانشناختی تخصصی
ازدواج و خانواده

۱۴۰۰

سازمان بهرینگی کشور

مرکز توسعه پیشگیری
معاونت مشاوره و امور روانشناختی

به نام خداوند حکیم

نظر به اینکه مطابق بند ۶ ماده ۲۶ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۸۰/۱۱/۲۷ مجلس شورای اسلامی و جزء ۸ بند پماده ۵۷ احکام دائم برنامه ششم توسعه، صدور پروانه فعالیت برای ایجاد مراکز خدمات مشاوره اجتماعی و روان‌شناختی اجتماعی و همچنین کلینیک‌های روانشناسی بر عهده سازمان بهزیستی کشور می‌باشد؛ این دستورالعمل جهت اجرایی شدن مفاد فوق و آیین‌نامه‌های آن و بند ۶ آیین‌نامه داخلی ماده ۲۶ مصوب ۱۳۹۵ شورای معاونین سازمان بهزیستی، توسط مرکز توسعه پیشگیری تهیه شده است و مبنای کار بهزیستی استان‌ها و کمیسیون‌های صدور پروانه در ستاد مرکزی و استان‌ها خواهد بود.

در راستای تخصصی نمودن مراکز خدمات روانشناسی و مشاوره، با بهره‌گیری از کادری متخصص و باتجربه در قلمرو ارائه خدمات روان‌شناختی و مشاوره‌ای دستورالعمل مراکز مشاوره و خدمات روان‌شناختی تخصصی ازدواج و خانواده‌تدوین گردید.

با گذشت یک دهه از تدوین و ابلاغ دستورالعمل تاسیس مراکز مشاوره تخصصی در سال ۱۳۸۵ و بازنگری آن در سال ۱۳۹۱، پس از دریافت بازخوردهای متعدد از کارشناسان مسئول مشاوره استان‌ها و با توجه به سیاست معاونت مشاوره و امور روان‌شناختی، بازنگری آن مجدداً در دستور کار قرار گرفت و بازنگری شد. به همین منظور کمیته تخصصی ازدواج و خانواده در معاونت مشاوره و امور روان‌شناختی تشکیل گردید و جلسات متعددی طی ساعات متمادی با حضور کارشناسان دفتر و اساتید مجرب دانشگاهی برگزار گردید و بر روی مفاد دستورالعمل بحث و تبادل نظر شد و در سال ۱۳۹۴ این دستورالعمل بازنگری شد . مجدداً در سال ۱۳۹۹ بازنگری جامع‌تر مفاد دستورالعمل مذکور انجام شد و نهایتاً به دستورالعمل «مراکز مشاوره و خدمات روان‌شناختی تخصصی ازدواج و خانواده» تغییر یافت .

ماده ۱- تعاریف

۱ - دستورالعمل تاسیس ، اداره و انحلال مراکز و موسسات غیردولتی تحت نظارت سازمان موضوع بندهای ۱ تا ۱۲ ماده ۲۶ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت: منظور دستورالعملی است که در آن نحوه صدور و تمدید پروانه فعالیت شرح داده شده است و من بعد دستورالعمل مراکز و موسسات غیردولتی «ماده ۲۶» خوانده می‌شود.

۲ - موافقت اصولی: موافقت نامه‌ای است که پس از طی مراحل پیش‌بینی شده در این دستورالعملو آیین نامه داخلی ماده ۲۶ توسط کمیسیون ماده ۲۶ استان با اعتبار ۱۸ ماه برای متقاضیان صادر می‌شود تا نسبت به آماده‌سازی ساختمان، تجهیز و تامین نیروی انسانی مورد نیاز و کسب تاییدیه‌های لازم اقدام نمایند. شایان ذکر است، اعتبار موافقت اصولی تنها یک‌بار و به مدت شش ماه قابل تمدید است.

۳ - پروانه فعالیت: مجوزی است که برای شروع و تداوم فعالیت مرکز پس از تجهیز و تامین و معرفی نیروی انسانی مورد نیاز صادر می‌شود.

۴ - صاحب امتیاز: به شخص حقیقی یا حقوقی اطلاق می‌شود که پس از طی مراحل پیش‌بینی شده، یک یا چند مجوز صادره از سوی سازمان بهزیستی اعم از پروانه تاسیس یا پروانه فعالیت را دریافت و اقدام به تاسیس مرکز یا صاحب امتیاز غیردولتی می‌نماید.

۵ - مسئول فنی: شخص حقیقی واجد شرایطی است که از طرف صاحب امتیاز (حقیقی یا حقوقی) به بهزیستی استان معرفی می‌شود و پس از تایید کمیسیون ماده ۲۶ بهزیستی استان، برای وی پروانه مسئول فنی صادر می‌شود تا در مرکز مربوطه مطابق با دستورالعمل تخصصی انجام وظیفه نماید.

۶- مرکز مشاوره و خدمات روان‌شناختی تخصصی ازدواج و خانواده: محلی است که توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی با کسب پروانه از سازمان بهزیستی تاسیس می‌شود و تحت نظارت آن سازمان خدمات تخصصی روان‌شناختی و مشاوره‌ایو سایر خدمات مرتبط با حوزه ازدواج و روان‌درمانی خانواده اعم از گروهی ، خانوادگی ، زوجی یا فردی را ارائه می‌دهد.

ازدواج و خانواده : کار آزمایشی بالینی ، شامل تشخیص و درمان مشکلات ارتباطی ، مشکلات و اختلالات روانی و اجتماعی در زمینه فردی ، زناشویی ، ازدواج و خانواده است که مستلزم کاربرد حرفه‌ای نظریه‌های روان‌درمانی و سیستم‌های خانواده و فنون آن در این زمینه می‌باشد . در ازدواج و خانواده واحد درمانی ، صرفاً یک فرد نیست بلکه مجموعه روابطی است که فرد در آن قرار

دارد حتی اگر صرفاً یک نفر مراجعه نماید همچنین ازدواج و خانواده شامل ارجاع و همکاری با متخصصان مراقبت سلامت و سایر متخصصان در صورت نیاز است.

ماده ۲- هدف

هدف از تاسیس مرکز مشاوره و خدمات روان‌شناختی تخصصی ازدواج و خانواده درمانی عبارتند از پیشگیری، رشد و بهزیستی از طریق آموزش، مشاوره و درمان و سایر خدمات تخصصی مرتبط با حوزه ازدواج و روان‌درمانی خانواده است.

ماده ۳- شرح وظایف مرکز

۳-۱- ارائه خدمات تخصصی روان‌شناختی و مشاوره‌ای و سایر خدمات مرتبط با سلامت روان خانواده (حضوری)

۳-۲- تشکیل تیم تخصصی متشکل از متخصصین کلیه حوزه‌های مرتبط نظیر روانپزشکی، روانشناسی، مشاوره و مددکاری و زیرگروه‌های تخصصی مرتبط با اختلالات و مشکلات خانواده

۳-۳- نیازسنجی و آموزش به متخصصان حوزه خانواده

۳-۴- نیازسنجی و آموزش به مراجعین در باره اختلالات و مشکلات خانواده

۳-۵- مشاوره غیر حضوری (تلفنی) مبتنی بر شرایط دستورالعمل مربوطه

۳-۶- ایجاد ارتباط و انعقاد قرارداد همکاری با مدارس، محیط‌های کار، ادارات و سایر سازمان‌ها و نهادهای اجتماعی برای انجام مداخله‌های مشاوره‌ای و ارتقای سلامت روان اعضای خانواده

ماده ۴- شرایط و مدارک لازم برای صدور موافقت اصولی و صدور و تمدید پروانه فعالیت متقاضی

تاسیس مرکز

الف) اشخاص حقیقی

علاوه بر شرایط و مدارک مندرج در دستورالعمل مراکز و موسسات غیردولتی (ماده ۲۶)، رعایت موارد ذیل نیز الزامی است:

دارندگان مدارک تحصیلی ذیل می‌توانند متقاضی تاسیس مرکز مشاوره و خدمات روان‌شناختی تخصصی ازدواج و خانواده باشند

:

۱- دارا بودن مدرک دکتری یا کارشناسی ارشد مشاوره خانواده ، روان‌شناسی با گرایش‌های (بالینی، تربیتی، عمومی، اجتماعی ، خانواده درمانی)

تبصره ۱: مرتبط بودن دو مقطع تحصیلی متقاضیان تاسیس مرکز مشاوره و خدمات روانشناختی تخصصی ازدواج و روان درمانی خانواده الزامی است.

تبصره ۲: تجربه کار عملی قبل و بعد از کسب مدرک کارشناسی ارشد یا دکتری مورد تایید است.

۲- دارا بودن حداقل ۸۰۰ ساعت تجربه کار بالینی (عملی و آموزشی) مرتبط با حوزه ازدواج و خانواده (ارائه گواهی از انجمن‌های علمی معتبر، مراکز دانشگاهی و سایر مراکز و دفاتر مورد تایید سازمان بهزیستی)

۲- کسب حداقل ۸۰ امتیاز از موارد ذکر شده در جدول «امتیازبندی جهت متقاضیان تاسیس و مسئولین فنی مرکز مشاوره و خدمات روانشناختی تخصصی ازدواج و روان درمانی خانواده».

۴- ارائه تاییدیه کمیته ارزیابی سازمان بهزیستی مبنی بر دارا بودن صلاحیت علمی و عمومی و قابلیت‌های مداخلاتی

۵- دارا بودن شماره نظام و پروانه اشتغال از سازمان نظام روانشناسی و مشاوره جمهوری اسلامی ایران

۶- برای تمدید پروانه فعالیت، گذراندن دوره‌های آموزشی حضوری و غیرحضوری تخصصی مرتبط مورد تایید سازمان بهزیستی منطبق با سامانه آموزش مداوم مشاوران و روانشناسان (LMS) سالانه ۷۲ ساعت (معادل ۹ روز کارگاه ۸ ساعته) ضروری است.

تبصره ۳: صدور مجوز جهت افراد دارای معلولیت جسمی-حرکتی و افراد کم‌بینا/نابینا و کم‌شنوا/ناشنوا/بلامانعاست؛ مشروط بر اینکه این معلولیت‌ها محدودیتی در اجرای وظایف صاحب امتیاز در ماده ۵ ایجاد نکند.

ب) اشخاص حقوقی

در صورتیکه متقاضی شخص حقوقی باشد، علاوه بر شرایط مندرج برای اشخاص حقیقی و دستورالعمل مراکز و موسسات غیردولتی (ماده ۲۶)، می‌بایست دارای شرایط ذیل نیز باشد:

۱- اهداف اساسنامه آن مرتبط با فعالیت‌های مشاوره و ارتقای سلامت روان و در چارچوب اساسنامه‌های مورد تایید سازمان بهزیستی باشد.

۲- ضروری است حداقل یک نفر از اعضای موسسه دارای مدرک دکتری یا کارشناسی ارشد روانشناسی در یکی از گرایش‌های روانشناسی بالینی، تربیتی، عمومی، خانواده‌درمانی یا مشاوره خانواده بدهو عضو هیات‌مدیره نیز باشد.

۳- دارا بودن تجارب کاری و گذراندن دوره‌های تخصصی برای ایشان ضروری است.

ماده ۵ - شرح وظایف صاحب امتیاز مرکز

- ۱- مدیریت مالی مرکز (قابل تفویض به مسئول فنی مرکز)
  - ۲- عقد قرارداد با همکاران مرکز، تامین حقوق کلیه کارکنان و مسئول فنی طبق توافق‌های انجام‌شده
  - ۳- پاسخگویی به ادارات دولتی در زمینه مسائل مالی و اداری مرکز
  - ۴- معرفی مسئول فنی واجد شرایط
  - ۵- نظارت بر حضور و حسن انجام وظیفه مسئول فنی بدون دخالت در مسایل علمی و تخصصی.
  - ۶- رعایت کلیه استانداردها، معیارها، موازین، مقررات، قوانین، بخشنامه‌ها، آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌های مرتبط
  - ۷- تامین نظرات مسئول فنی منطبق با معیارهای تخصصی بر اساس دستورالعمل‌ها و استانداردهای ابلاغی سازمان بهزیستی
  - ۸- در صورتی که صاحب امتیاز، مسئول فنی نباشد مستندسازی تعاملات تخصصی صاحب امتیاز و مسئول فنی و بازخوردهای تخصصی و عمومی ارائه‌شده و اقدامات انجام‌گرفته الزامی است.
  - ۹- همکاری با مسئول فنی در زمینه به‌کارگیری یا قطع همکاری با مشاورین
تبصره ۱: برای به‌کارگیری مشاورین نظر مثبت هر دو نفر مسئول فنی و صاحب امتیاز لازم است. برای قطع همکاری نظر هر یک از دو نفر کافی و لازم‌الاجراست. چنانچه نظر مسئول فنی در این خصوص تامین نشود می‌تواند دلایل خود را مبنی بر عدم همکاری مشاور مربوطه کتبا به سازمان بهزیستی اعلام نماید.
  - ۱۰- انجام مکاتبات رسمی و اداری با سازمان بهزیستی یا سایر ادارات و نهادها در حوزه وظایف مربوطه
  - ۱۱- بهره‌مندی از توان تخصصی بخش غیردولتی در جهت ارتقا و گسترش فعالیت‌های مرکز
  - ۱۲- تایید گزارش‌های فنی مرکز و پذیرفتن مسئولیت حقوقی آن
  - ۱۳- تغییر یا برکناری مسئول فنی صرفاً در قالب شرایط مندرج در مراکز و موسسات غیردولتی (ماده ۲۶) می‌باشد و صاحب امتیاز می‌بایست هرگونه جابه‌جایی و تغییر مسئول فنی و پرسنل را کتبا به سازمان بهزیستی اعلام نماید.
  - ۱۴- تهیه فایل الکترونیکی و نسخه چاپی قراردادهای حقیقی و حقوقی مرکز (اعم از پرسنل و...)
- تبصره ۲:** صاحب امتیاز فقط در صورت دارا بودن شرایط ذکرشده در این دستورالعمل، می‌تواند خود به‌عنوان مسئول فنی مرکز نیز پروانه دریافت نماید.

۱۵- صاحب امتیاز می‌تواند برخی یا کلیه وظایف خود را به فرد دیگری تفویض کند ولی در هر صورت مسئولیت پاسخگویی در حوزه وظایف صاحب امتیاز به سازمان بهزیستی و سایر ادارات مرتبط، با خود ایشان خواهد بود.

۱۶- صاحب امتیاز مرکز می‌بایست کلیه نیروهای مرکز مشاوره را در سامانه سنترز سازمان بهزیستی ثبت نماید و در صورت تغییر نیروها، تغییرات بلافاصله در سامانه سنترز (<http://centers.behzisti.net/>) اعمال گردد.

ماده ۶- شرایط و مدارک لازم جهت صدور و تمدید پروانه مسئول فنی مرکز

شرایط و مدارک

علاوه بر شرایط و مدارک مندرج در دستورالعمل مراکز و موسسات غیردولتی (ماده ۲۶)، دارا بودن شرایط ذیل نیز الزامی است.

۱- دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری یا حداقل کارشناسی ارشد رشته روانشناسی با گرایش (خانواده درمانی)، مشاوره خانواده تبصره ۱: مرتبط بودن دو مقطع تحصیلی مسئول فنی مرکز مشاوره و خدمات روان‌شناختی تخصصی ازدواج و خانواده الزامی است.

تبصره ۲: تجربه کار عملی مرتبط، قبل و بعد از کسب مدرک کارشناسی ارشد یا دکتری مورد تایید است.

۲- دارا بودن حداقل ۸۰۰ ساعت تجربه کار بالینی مرتبط با حوزه ازدواج و خانواده (ارائه گواهی از انجمن‌های علمی معتبر، مراکز دانشگاهی و سایر مراکز مورد تایید سازمان بهزیستی)

۳- کسب ۱۱۰ امتیاز از موارد ذکرشده در جدول (امتیازبندی جهت متقاضیان تاسیس و مسئولین فنی مرکز تخصصی مشاوره ازدواج و روان درمانی خانواده).

۴- دریافت تاییدیه کمیته ارزیابی سازمان بهزیستی مبنی بر دارا بودن صلاحیت علم و عمومی و قابلیت‌های مداخلاتی

۵- دارا بودن شماره نظام و پروانه صلاحیت حرفه‌ای سازمان نظام روانشناسی و مشاوره

۶- برای تمدید پروانه مسئول فنی گذراندن سالانه ۷۲ ساعت (معادل ۹ روز کارگاه ۸ ساعته) دوره‌های آموزشی تخصصی مورد تایید سازمان بهزیستی منطبق بر سامانه آموزش مداوم مشاوران و روانشناسان (LMS) ضروری است.

تبصره ۳: صدور مجوز جهت افراد دارای معلولیت جسمی-حرکتی بلامانع است.

ماده ۷- شرح وظایف مسئول فنی

- ۱- اجرای استانداردها، بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌های ابلاغی از طرف سازمان بهزیستی
- ۲- رعایت ضوابط حرفه‌ای و اخلاقی در مرکز
- ۳- تایید صلاحیت علمی نیروهای تخصصی مرکز مطابق دستورالعمل گزینش علمی و تایید سلامت روان همکاران متخصص مرکز با هماهنگی با صاحب امتیاز (در حیطه فعالیت تخصصی اعلام شده از طرف صاحب امتیاز)
- ۴- نظارت بر استانداردها و فعالیت مشاوران و روانشناسان شاغل به کار در مرکز از جنبه علمی و اخلاقی
- ۵- حضور فعال در مرکز که برنامه مشخص آن (مطابق با پروانه مسئول فنی باید در تابلو اعلانات مرکز در معرض دید مراجعان نصب گردد. ساعات حضور مسئول فنی به صورت کتبی به اطلاع ناظر سازمان بهزیستی در استان نیز برسد.
- تبصره ۱: مرخصی طولانی مدت مسئول فنی مطابق با آیین نامه داخلی ماده ۲۶ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت خواهد بود.
- ۶- مسئول فنی ملزم است حضور خود را در دفتر یا سیستم الکترونیکی حضور و غیاب مرکز ثبت نماید.
- ۷- مدیریت داخلی مرکز و رسیدگی به گردش مالی آن (در صورت تفویض از سوی مؤسس)
- ۸ - مسئولیت تخصصی پرونده کلیه مراجعان بر عهده مسئول فنی می باشد و نوع نظارت در این خصوص (به صورت تصادفی) به تشخیص وی می باشد. لازم به ذکر است ثبت نظرات تخصصی در حداقل یک پنجم پرونده‌ها در هفته به همراه تاریخ، ذکر نام و امضای مسئول فنی الزامی است.
- ۹- ارایه بازخوردهای شفاهی یا کتبی به مشاوران و صاحب امتیاز مرکز در مواقع لزوم
- ۱۰- مسئول فنی موظف است در حیطه وظایف تعریف شده در این دستورالعمل در صورت لزوم با سازمان بهزیستی مکاتبه نماید.
- ۱۱- نظارت بر رعایت تعرفه ابلاغ شده از سوی سازمان بهزیستی کشور
- ۱۲- شرکت در جلسات، همایش‌ها و دوره‌های آموزشی اعلام شده از سوی سازمان بهزیستی

۱۳- رسیدگی به شکایات مطرح شده از سوی مراجعین و نیروی انسانی شاغل در مرکز در حوزه مسایل تخصصی مرتبط با خدمات مشاوره‌ای و روان‌شناختی

۱۴- قطع همکاری با مشاوران و متخصصان مرکز و اعلام این موضوع به سازمان بهزیستی همراه با ذکر علت (ظرف مدت ۴۸ ساعت)

تبصره ۲: برای قطع همکاری با متخصصان نظر موافق صاحب امتیاز ضروری نیست. در صورت قطع همکاری با متخصصین، اعلام جایگزین الزامی می‌باشد.

۱۵- نظارت بر ورود اطلاعات به سامانه آماری مشاوره طبق آخرین ویراست ابلاغی کتابچه نظام‌مطبقه‌بندی، شماره‌گذاری و تعاریف اختلالات و مشکلات روانی-اجتماعی سازمان بهزیستی

۱۶- همکاری با ناظرین سازمان بهزیستی، رفع مشکلات مرکز طبق موارد اعلامی توسط ناظرین، گزارش تخلفات به صاحب امتیاز جهت رفع مشکلات.

۱۷- ارایه گزارش تخلف صاحب امتیاز یا عدم تامین نظرات تخصصی مسئول فنی توسط ایشان به سازمان بهزیستی

۱۸- برگزاری جلسات هم‌افزایی برای صاحب امتیاز، مشاوران و روانشناسان حداقل ماهی یک‌بار

۱۹- برگزاری جلسات هم‌اندیشی جهت پیشبرد اهداف مرکز و بررسی مشکلات با صاحب امتیاز و مشاوران و روانشناسان حداقل هر سه ماه یک‌بار

۲۰- عدم ارائه اطلاعات یا عدم دسترسی به فایل‌ها و اطلاعات مورد نیاز مراجعین در زمان بازدید ناظرین سازمان بهزیستی از مصادیق تخلفات محسوب می‌گردد.

۲۱- نظارت بر تکمیل پرونده مراجعان و نتایج حاصل از مداخلات تخصصی و نحوه ارجاع

۲۲- ثبت نام در سامانه آموزش مداوم مشاوران و روانشناسان (LMS) و نظارت بر ثبت نام نیروهای تخصصی مرکز در این سامانه

۲۳- ارسال لیست روانشناسان و مشاوران مطابق دستورالعمل به سازمان بهزیستی

۲۴- حضور مشاوران در مرکز بدون تاییدیه و معرفی به سازمان تخلف محسوب می‌شود، همچنین حضور پرسنل غیر تخصصی در مرکز به عنوان مشاور نیز تخلف محسوب می‌گردد.

۲۵- برقراری ارتباط‌های ضروری با ارگان‌های امنیتی از جمله نیروی انتظامی، فتا و... در صورت لزوم

۲۶- استفاده از ابزارها و امکانات تشخیصی، آموزشی و درمانی که مورد تایید سازمان بهزیستی می‌باشد

۲۷- تعیین ناظر تخصصی (سوپروایزر) برای مشاورین مرکز در صورت تشخیص ضرورت این امر توسط مسئول فنی و نظارت بر حسن انجام کار ناظر تخصصی.

ماده ۸- شرایط متخصصین مرکز

۱- شرایط اختصاصی:

۱- ادارا بودن مدرک تحصیلی دکتری یا کارشناسی ارشد روانشناسی با گرایشهای (بالینی، عمومی، سلامت، شناختی، تربیتی، خانواده‌درمانی) مشاوره، مشاوره خانواده، لازم به ذکر است که برای دارندگان مدرک کارشناسی ارشد، مدرک کارشناسی متقاضی نیز می‌بایست مرتبط (روانشناسی یا مشاوره) باشد و برای دارندگان مدرک دکتری مرتبط بودن یکی از مقاطع پایین‌تر تحصیلی ضروری است.

۲- ارائه گواهی دوره‌های آموزشی تخصصی در حوزه مشاوره ازدواج و روان درمانی خانواده‌مورد تایید سازمان بهزیستی کشور (حداقل ۹۶ ساعت معادل ۱۲ روز کارگاه ۸ ساعته)

۳- حداقل تجربه عملی ۱۰۰ ساعت

۲- حداقل نیروی انسانی مرکز مشاوره و خدمات روانشناختی تخصصی ازدواج و روان درمانی خانواده :

۱- یک نفر مسئول فنی طبق شرایط ذکرشده در همین دستورالعمل.

۲- یک نفر دکتری یا کارشناس ارشد رشته مشاوره‌ها گرایش‌خانواده یا خانواده‌درمانی

۳- یک نفر دکتری یا کارشناس ارشد رشته روانشناسی بالینی

۴- یک نفر روان‌سنج (حضور در مرکز یا به صورت ارجاع)

۵- یک نفر متخصص روانپزشکی (حضور در مرکز یا به‌صورت ارجاع)

۶- یک نفر مددکار اجتماعی ، یک نفر مشاور حقوقی (حضور در مرکز یا به‌صورت ارجاع) با حداقل ۲سال سابقه کاری

۷- یک نفر مشاور مذهبی (حضور در مرکز یا به‌صورت ارجاع)

تبصره ۱: در صورت ارجاع، گزارش مداخلات باید به مرکز اعلام گردد.

ماده ۹- فضای فیزیکی و تجهیزات مورد نیاز

۱- حداقل فضای فیزیکی برای مرکز:

۱- زیربنای بالاتر از ۶۰ متر

تبصره ۱: در مناطق کم برخوردار زیربنای ۴۵ متر مورد قبول می باشد.

۲- دو اتاق مناسب جهت ارائه خدمات مشاوره فردی، خانواده و زوج درمانی

۳- سالن انتظار و پذیرش اولیه (این سالن می تواند در مواقعی که مراجعه به مرکز وجود ندارد، به عنوان اتاق مشاوره

گروهی مورد استفاده قرار گیرد.)

تبصره ۲: رعایت اصول مناسب سازی جهت سهولت تردد افراد دارای محدودیت های حسی و حرکتی ضرورت دارد و ترجیحا

مراکز مشاوره در مکانهایی راه اندازی گردد که اصول مناسب سازی جهت تردد معلولین ، جانبازان ، سالخوردگان ، ... رعایت

شده باشد.

تبصره ۳ : چنانچه مرکز مشاوره عمومی دارای مشاور و روانشناس متخصص در امر مشاوره ازدواج و خانواده باشد می تواند

خدمات تخصصی مشاوره ازدواج و خانواده ارائه نماید .

۲- تجهیزات مورد نیاز برای مرکز

۱- آزمون های تشخیصی

۲- سیستم رایانه ای کامل به همراه پرینتر

۳- فایل قفل دار جهت نگهداری پرونده ها به تعداد مورد نیاز

۴- میز و صندلی برای مشاوران و مراجعان به تعداد مورد نیاز

۵- وسایل دفتری به تعداد مورد نیاز

۶- حداقل یک خط تلفن مستقل

۷- کپسول آتش نشانی

۸- یک دستگاه آبخوری

۹- امکانات مرتبط با تهویه، دما و نور

۱۰- وجود سرویس بهداشتی با امکانات بهداشتی (اعم از مواد شوینده، خشک کن برقی، دستمال کاغذی، سطل زباله)

۱۱- سیستم ایمنی مرکز شامل:

۱۲- پوشاندن کف اتاقها

۱۳- ایمن سازی سیستم های سرمایشی و گرمایشی (بخاری، پنکه و...)

۱۴- ایمن سازی کلید و پریزها

۱۵- سایر موارد ایمنی

تبصره ۳: اختصاص فضای فیزیکی معرفی شده برای دریافت پروانه فعالیت مرکز مشاوره به فعالیت های دیگر ضروری است با مجوز کتبی از سازمان بهزیستی کشور باشد.

تبصره ۴: فعالیت دو مرکز مشاوره در دو شیفت جداگانه در یک فضای فیزیکی به شرط اعلام کتبی ساعات کاری به بهزیستی استان بلامانع است.

ماده ۱۰- ضوابط نظارت و رسیدگی و برخورد با تخلفات و شکایات

نظارت بر عملکرد مراکز مطابق با دستورالعمل مراکز و موسسات غیردولتی (ماده ۲۶) می باشد.

تبصره ۱: با توجه به طرح مباحث تخصصی، ضروری است کمیته نظارت تخصصی استان از یک نفر کارشناس ارشد روانشناسی یا مشاوره با تجربه کافی در حیطه ازدواج و خانواده برخوردار باشد و در صورت نیاز می توانند از فردی واجد شرایط از خارج از سازمان دعوت نمایند.

ماده ۱۱- انحلال مرکز

انحلال مرکز مطابق با دستورالعمل مراکز و موسسات غیردولتی (ماده ۲۶) و بر عهده کمیسیون ماده ۲۶ استان می باشد.

ماده ۱۲- مقررات عمومی

مقررات عمومی مطابق با دستورالعمل مراکز و موسسات غیردولتی (ماده ۲۶) و دستورالعمل مراکز مشاوره عمومی غیردولتی می‌باشد.

۱- تعطیلی موقت مرکز از سوی موسس بایستی با هماهنگی و موافقت کمیسیون ماده ۲۶ استان و با رعایت شرایط زیر صورت پذیرد:

الف- همه مرکز در صورت تعطیلی طولانی‌مدت (بیش از یک ماه) موظفاند اولاً به مدت حداقل یک ماه قبل از تعطیلی موضوع را به اطلاع مراجعین برسانند و مداخله درمانی با مراجعین خود را پایان داده یا به نزدیک‌ترین مرکز تحت نظارت سازمان بهزیستی ارجاع دهند.

تبصره ۱: حق انتقال پرونده‌ها مگر با رضایت مراجع و رعایت اصل رازداری به مرکز دیگر وجود ندارد.

۲- درج عناوین خدمات مرکز منحصر به خدمات ذکرشده در ماده سوم این دستورالعملی باشد و درج هرگونه خدمت دیگری بر روی تابلو تخلف محسوب می‌شود.

۳- نصب تابلو در محل درب ورودی مرکز می‌بایست مطابق دستورالعمل همگون‌سازی ماده ۲۶ صورت پذیرد. چنانچه مرکز در ساختمانی قرار گرفته که ابعاد خاصی جهت تابلو در نظر گرفته شده است رعایت استاندارد تابلو آن ساختمان مانعی ندارد.

۴- مرکز موظف است برای کلیه مراجعان پرونده تشکیل داده و مشخصات و کلیه سوابق، یافته‌های بالینی و شرح خدمات درمانی ارائه‌شده به آنها را مطابق فرم‌های ارسالی از دفتر مشاوره و امور روان‌شناختی نگهداری و در سامانه آماری مشاوره درج نماید. پرونده و سوابق مراجعان دور از دسترس سایر مراجعه‌کنندگان و پرسنل به‌طور محرمانه نگهداری شود.

۵- تعرفه‌های ابلاغ‌شده از طرف سازمان بهزیستی برای خدمات مورد ارائه در مرکز بایستی در معرض دید مراجعان نصب شده باشد.

۶- اسامی کلیه پرسنل تخصصی، موسس و مسئول فنی در مرکز بایستی در معرض دید مراجعان نصب شده باشد.

۷- در صورت مواجهه با آیین‌نامه‌ها، مکاتبه‌ها، موازین و مانند آنها که از مراجع مختلف غیر از سازمان بهزیستی برای مرکز صادر یا ارسال می‌شود، مرکز موظف است موضوع را از بهزیستی استان کتبا استعلام و تقاضای رفع ابهام نماید.

۸- پس از اعطای پروانه، نصب ساعات فعالیت مرکز در معرض دید مراجعان الزامی است.

۹- مراکز صرفاً در صورتی که مراجع تعیین وقت قبلی انجام داده باشد می‌توانند ۵۰ درصد حق جلسه مشاوره را به عنوان پیش پرداخت دریافت نمایند. چنانچه مراجع یک روز قبل از جلسه تعیین شده وقت خود را کنسل نماید مبلغ پرداخت شده قابل استرداد است؛ ولی چنانچه بدون کنسلی و اطلاع به مرکز، برای مشاوره مراجعه ننموده باشد مبلغ پرداخت شده قابل استرداد نیست.

۱۰- انتشار آگهی تبلیغاتی که موجب گمراهی بیماران یا مراجعین گردد از سوی مرکز ممنوع بوده و استفاده از عناوین مجعول و خلاف حقیقت روی تابلو و سربرگ و یا دادن وعده‌های فریبنده، جرم تلقی شده و با متخلفین برابر مقررات قانونی رفتار خواهد شد.

ماده ۱۳- این دستورالعمل در ۱۳ ماده و ۱۸ تبصره تدوین شده است که پس از ابلاغ قابل اجرا خواهد بود.

پیوستها

جدول امتیازبندی جهت متقاضیان تاسیس و مسئولین فنی مراکز مشاوره و خدمات روان‌شناختی تخصصی ازدواج و خانواده

ردیف	شاخص	امتیاز	حداکثر امتیاز	توضیحات	امتیاز دریافتی
۱	تجربه بالینی	بازای هر ۱۰۰ ساعت کار بالینی: ۵ امتیاز	۴۰	مازاد بر ۸۰۰ ساعت تجربه بالینی قیدشده در شرایط عمومی	
۲	نظارت بالینی (سوپرویزن)	بازای هر ۵۰ ساعت نظارت بالینی: ۱۰ امتیاز	۵۰		
۳	کارگاه‌های آموزشی مرتبط	بازای هر ۸ ساعت کارگاه آموزشی: یک امتیاز	۵۰	کارگاه‌های برگزار شده در انجمن‌های علمی معتبر و مورد تایید سازمان، مراکز دانشگاهی و مراکز تخصصی مشاوره و خدمات روان‌شناختی ازدواج و خانواده	
۴	اخذ پایان‌نامه‌های مرتبط	اخذ پایان‌نامه در دو مقطع تحصیلی ارشد: ۳ امتیاز دکتری: ۷ امتیاز	۱۰		
۵	رشته تحصیلی	رشته‌های روانشناسی خانواده درمانی و مشاوره خانواده ۲۰ امتیاز رشته‌های روانشناسی بالینی، تربیتی، عمومی، ۱۰ امتیاز	۲۰		
۶	کمیته ارزیابی سازمان بهزیستی		۳۰		

فرم نظارت بر مراکز مشاوره و خدمات روانشناختی غیردولتی

(فرم شماره ۱)

مشخصات مرکز :

تاریخ بازدید:

شهر : منطقه شهری :

استان :

مشخصات مرکز :

آدرس و شماره تلفن :

نام مرکز مشاوره:	نوع مرکز:	روزهای کاری:	ساعت کار:	
نام صاحب امتیاز:	رشته و مدرک تحصیلی:	تاریخ صدور پروانه فعالیت:	تاریخ اعتبار :	
نام مسئول فنی:	رشته و مدرک تحصیلی:	تاریخ صدور پروانه مسئول فنی :	تاریخ اعتبار:	
موضوع	شاخص	بله	خیر	
				نصب پروانه فعالیت مرکز در معرض دید مراجعان
				نصب پروانه مسئول فنی در معرض دید مراجعان
				نصب تعرفه مشاوره در معرض دید مراجعان
				نصب لیست اسامی مشاوران و تحصیلات و برنامه کاری آنان معرض دید مراجعان
				محافظت از اطلاعات پرونده مراجعین (غیرقابل دسترسی افراد غیرمرتبط)
				وجود فرم های آماری طبق برگه دو و سه کتابچه اختلالات
				نصب و استفاده از نرم افزاری آماری مشاوره
				بایگانی نامه ها و مکاتبات
				وجود کد ده رقمی مشاوره تلفنی
توضیحات				
نیروی انسانی	حضور مستمر مسئول فنی در مرکز			
	وجود نیروهای تخصصی طبق آئین نامه			

موضوع	شاخص	بله	خیر
وضعیت پذیرش	وضعیت وقت دهی (موارد اورژانسی ، فاصله زمانی بین جلسات)		
	وجود دفتر وقت دهی واسامی مراجعان		
	ثبت میزان وجه دریافتی (برای تشخیص اینکه آیا مطابق تعرفه است یا خیر)		
	پذیرش مراجعان دارای یاری برگ و مستندات		
توضیحات			
فرآیند مشاوره (براساس پرونده ها)	وجود پرونده فردی برای مراجعین طبق فرم شماره یک کتابچه نظام شماره گذاری اختلالات و مشکلات روانی- اجتماعی		
	وجود شرح حال مراجع ، ثبت تاریخ مراجعه ، تشخیص اولیه مشکل		
	ثبت مداخلات مشاوره ای		
	بررسی پرونده های مشاورین توسط مسئول فنی مرکز		
	وجود مستندات ارجاع		
	پیگیری وضعیت درمان توسط مشاور یا مددکار		
توضیحات			
فعالتهای مشاوره	مشاوره فردی		
	مشاوره گروهی		
	آموزش گروهی به مراجعان		
توضیحات			
آموزش	برگزاری جلسات درون گروهی (هم آموزی) مشاوران و مسئول فنی		
	برگزاری جلسات گزارش مورد (case report)		
توضیحات			

تایید کننده: کارشناس ناظر استان

تهیه کننده: کارشناس مسئول شهرستان